

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2018. július 12.

Európai Számvevőszék: a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ága esetében a Bizottság nem biztosította a vonatkozó rendelet fő célkitűzésének elérését

Az Európai Bizottság mind a végrehajtási szabályok, mind az egyedi határozatok kapcsán messzemenőig kihasználta mérlegelési jogkörét a kiigazítási követelmények csökkentésére. Az Európai Számvevőszék szerint a Bizottság ezáltal nem helyezett kellő hangsúlyt a prevenciós ágról szóló rendelet fő célkitűzésének elérésére. Ez több, magas adósságrátával rendelkező tagállam esetében is különösen aggályos, és a költségvetésük fenntarthatósággal kapcsolatos piaci aggodalmakat kelthet egy esetleges jövőbeni gazdasági visszaesés során.

A Stabilitási és Növekedési Paktum (továbbiakban: a paktum) célja az uniós tagállamok államháztartási fenntarthatóságának biztosítása és költségvetési politikái koordinációja, tekintettel arra, hogy ha egy tagállamban költségvetési válság következik be, az más tagállamokban is problémákat okozhat. A paktum két részből áll: (1) a közismert „korrekciós ág”, más néven túlzothiany-eljárás, amely az államháztartási hiánynak a GDP 3%-a alá szorítására összpontosít és (2) a kevésbé ismert „prevenciós ág”, amely előírja a tagállamok számára, hogy strukturális költségvetési hiányukat (azaz a ciklikus gazdasági hatások figyelmen kívül hagyásával számított hiányt) az országspecifikus célértékekhez, az úgynevezett „középtávú költségvetési célokhoz” igazítsák.

A prevenciós ágról szóló rendelet fő célja, hogy a tagállamok ésszerű gyorsasággal közelítsenek ezekhez a középtávú költségvetési célokhoz. E költségvetési célok elérése két dolgot biztosít: (1) mozgásteret a tagállamok számára gazdasági visszaesés esetén, valamint, hogy (2) a nagymértékben eladósodott tagállamok adósságrátája a Szerződésben meghatározott felső határérték irányába csökkenjen. A Bizottság által elfogadott végrehajtási szabályok és korábbi döntések még szokásos gazdasági feltételek esetében sem biztosítják a célok ésszerű időn belül történő elérését.

„A Bizottság által bevezetett rugalmassági rendelkezések időben nem válsághelyzethez kötöttek és a gyakorlatban túl messzire mentek” – jelentette ki Neven Mates, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. „Ennek eredményeként számos nagymértékben eladósodott tagállam strukturális egyenlege a gazdaságélénkülési és növekedési időszakban (2014–2018) vagy letért a középtávú költségvetési cél felé

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege itt tölthető le: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – szóvivő

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – sajtófelelős

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

vezető pályáról, vagy annyira lassú ütemben halad afelé, hogy a következő recesszióig távolról sem garantált a jelentős javulás.“

A Számvevők megállapították továbbá, hogy a strukturális reformok kapcsán engedélyezett eltérések nem kapcsolódnak a reformmal összefüggő tényleges költségvetési kiadásokhoz, hanem a Bizottság azokat egyfajta „ösztönző eszközként” alkalmazza. A preventív ágról szóló rendelet nem támogatja ezt a gyakorlatot. Ezenkívül a beruházási rendelkezés nem garantálja a GDP-arányos közberuházások növekedését abban az évben, amelyre vonatkozóan a növekedést jóváhagyták, mivel csak nominálértékben tekintett növekedést ír elő, valamint lehetővé teszi, hogy a beruházásokhoz nem kapcsolódó kiadások növekedése a következő években is folytatódjon. Ez több évnyi késedelmet okoz a középtávú költségvetési célok elérésének tekintetében.

A prevenció ág hitelességét a korrekció ággal kapcsolatos fejlemények is aláásták, mivel ez utóbbit úgy hajtották végre, hogy követelményei pusztán a ciklikus gazdaságélénkítés révén is maradéktalanul teljesíthetők. Emiatt a túlzotthiány-eljárás alatt álló tagállamoknak nem kell teljesíteniük azokat a – strukturális egyenlegük javítására irányuló – követelményeket, amelyeket a prevenció ág esetében teljesíteniük kellene.

Végezetül a számvevők megállapították, hogy a Tanács által elfogadott vonatkozó országspecifikus ajánlások nem ismertetik kellőképpen a javasolt kiigazítások logikáját, sem pedig azt, hogy milyen kockázatokat vethet fel, ha a tagállamok nem teljesítik azokat.

A számvevők egy sor ajánlást tettek a rendszer koordinált módon történő megerősítése érdekében, többek között az alábbiakat:

- A Bizottság orvosolja az előírt többéves kiigazítási pályától való folyamatos eltérések problémáját;
- Gondoskodik arról, hogy a tagállamok észszerű határidőn belül elérjék a középtávú költségvetési céljaikat, és írjon elő szigorúbb szabályokat a nagymértékben eladósodott tagállamokra vonatkozóan;
- A reformok kapcsán engedélyezett eltérés csak reformokhoz kapcsolódó közvetlen költségekre terjedjen ki, és a rendkívüli eseményekhez kapcsolódó eltérés is csak az adott eseményhez közvetlenül kapcsolódó költségeket fedezze. A beruházásokra vonatkozó eltérés ne tegye lehetővé, hogy a beruházásokhoz nem kapcsolódó kiadások növekedése a következő években is folytatódjon;
- Harmonizálni kell a korrekció és a prevenció ágra vonatkozó kiigazítási követelményeket: A korrekció ágra vonatkozó kiigazítási követelmények nem lehetnek enyhébbek, mint a prevenció ágban alkalmazandók.
- Az országspecifikus ajánlásoknak világosan meghatározott követelményeket kell előírniuk az intézkedések logikájának és az azok elmulasztásával járó kockázatoknak egyértelmű kifejtésével.
- A Bizottság gondoskodik arról, hogy a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjai több információt tartalmazzanak a bevételekre és kiadásokra vonatkozó intézkedésekről.

Végezetül a számvevők megállapították, hogy a jelenleg hatályos jogszabályok lehetővé teszik a Bizottság számára valamennyi ajánlásunk teljesítését, feltéve, hogy a rendelet fő célkitűzését előrébbvalónak tekintik a rugalmassági rendelkezéseknél.

A szerkesztők figyelmébe

A Stabilitási és Növekedési Paktumot 1997-ben hozták létre, majd 2005-ben és 2011-ben reformálták meg. A paktum egy minden uniós tagállam számára kötelező megállapodás, amely a Maastrichti Szerződésben foglalt, a tagállamok költségvetési politikájának fenntarthatóságáról szóló rendelkezések végrehajtására

vonatkozik. A felügyeleti rendszer kialakítását az a logika indokolja, hogy egy adott tagállam költségvetési politikája a többi tagállamra is kedvezőtlenül hathat, különösen a monetáris unió esetében.

Különjelentéseit a Számvevőszék bemutatja az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, valamint az egyéb érdekelt feleknek, például a nemzeti parlamenteknek, ágazati szereplőknek és a civil társadalom képviselőinek.

A „Teljesül-e a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágának fő célkitűzése?” című, 18/2018. sz. különjelentés 23 uniós nyelven elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).